

KAPITLER

KAPITEL 1

Kend din forfatter

KAPITEL 2

Kortprosa

KAPITEL 3

Jeg begyndte sådan
set bare at gå

KAPITEL 4

Billedfortælling

KAPITEL 5

Skriv et blogindlæg

KAPITEL 1

KEND DIN FORFATTER

PORTRÆT AF KIM FUPZ AAKESON

I grupper skal I lave et portræt af KFA.

Jeres portræt skal præsenteres for klassen.

Jeres præsentation skal være multimodal - multi betyder *flere*, modal betyder *måde at kommunikere på* - I skal altså bruge forskellige medier, tekst, billede, video osv. i jeres præsentation.

I skal sørge for:

- at præsentere relevante fakta omkring KFA
- at præsentere elementer fra hans forfatterskab
- at fokusere på et enkelt værk, som I fortæller mere om (kig på hans bibliografi - liste over udgivelser)
- at inkludere ting, som I synes, er interessante omkring ham.

MULTIMODALITET

MULTI

- betyder flere/mange

MODALITET

- betyder måder at kommunikere på. Det kan være gennem tale, kropssprog, forskellige skrifttyper (herunder også fed, understreget og kursiv), billeder, videoer, dans m.m.

Interview med forfatteren

dansk.gyldendal.dk | Interview med Kim Fupz

Aakeson

Masser af online undervisningsforløb til danskundervisningen. Stort bibliotek med tekster til udskolingen. Opgaver i danskræning. Er tilskudsberettiget.

INTERVIEW MED FORFATTEREN

Efter at have set videoen første gang, ser vi den igen. I skal svare på følgende spørgsmål:

- Hvad startede KFA med at lave?
- Hvor oplevede han, at han havde det sjovest?
- Hvad er hans yndlingstal? og hvorfor?
- Hvordan får han sine ideer?
- Hvad er hans livret?
- Kender han altid til det, som han skriver om?
- Hvad er hans yndlingssted?
- Hvilke forfattere har inspireret ham?
- Hvad er hans yndlingsfarve?
- Hvorfor skriver han børnebøger?

KAPITEL FÆRDIG

KAPITEL 2

KORTPROSA

GENREDEFINITION

Kortprosa - også kaldet mikrofiktion - er korte, koncentreret og skønlitterære tekster. Forfatteren bruger ganske få ord på at udfylde et handlingsforløb eller i hvert fald dele af det.

Kortprosa tekster har mange tomme "pladser", som det er op til læseren selv at fylde ud. Der kan mangle dele af den episke kerne. Den episke kerne er det, som skaber alle fortællinger. Den består af aktør(er), rum og omdrejningspunkt.

I kortprosa tekster mangler der nogle gange noget af den episke kerne - eller det er ikke beskrevet tydeligt.

Det er vigtigt at læse teksterne aktivt! Du skal virkelig bruge hovedet!

EPISK KERNE

- kernen i alle fortællinger

RUM
Der, hvor fortællingen foregår. Det kan være konkret eller ukonkret.

AKTØR
Personerne eller ting, som gør noget i fortællingen.

KONFLIKT
Omdrejningspunktet for fortællingen. Det behøver ikke være noget negativt. Det er det, som aktøren er fokuseret på.

ØVELSE - EPISK KERNE

For at noget er en fortælling, skal der være en episk kerne. Den skal altså indeholde rum, aktør og konflikt.

Kig godt på den følgende tekst. Det er IKKE en fortælling - men hvorfor?

Syvogfyrre syregule skumbananer

treogtredvive trætte tøser

fem forladte friske frøer

samt en enkelt lille gås

Når du har fundet ud af, hvorfor det IKKE er en fortælling nu, skal du skrive den om til en fortælling. Din fortælling skal læses op i mindre grupper.

KORTPROSA MED EPISK KERNE

Du skal nu læse to kortprosa tekster - "røvkanon" og "wienerbrød".

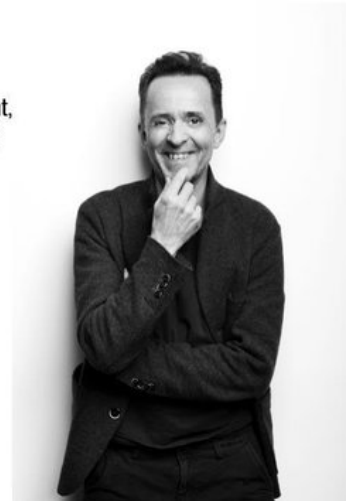
- Find den episke kerne i begge fortællinger
- Hvad handler hver fortælling om?
- Hvad er temaet i hver fortælling?
- Er det her "rigtige" fortællinger? Argumenter for og imod

KIM FUPZ AAKESON

røvkanon

Der findes ord der ikke er blevet brugt endnu, ord der har ligget og ventet på at nogen ville tage dem i munden og råbe dem i modvind, eller i bussen eller hviske dem på en sengekant, som godnatord. Røvkanon for eksempel, røvkanon har ventet i hundrede ord på det her.

Er du så tilfreds, røvkanon?

KIM FUPZ AAKESON

wienerbrød

Min onkel åd aldrig andet end wienerbrød. Wienerbrød til morgenmad, wienerbrød til frokost og wienerbrød til aftensmad. Nogen gange nappede han lige et wienerbrød til natmad. Da han havde spist wienerbrød i 40 år, var han blevet meget tyk. Så døde han og de puttede hans kiste ind i en ovn og brændte den (det gør man altså tit, jeg sværger). Og over hele kvarteret bredte der sig en duft af smør og sukker, og folk så på hinanden og sagde: Skulle vi ikke slå et slag forbi bageren og købe noget wienerbrød?

Jeg ved ikke hvad man kan lære af den historie, måske ingenting.

SÆT FOKUS PÅ KORTPROSA

I skal nu læse to kortprosa tekster mere.

Det er vigtigt, at I starter med at læse dem højt to og to. Husk at undersøge ord, hvor I er i tvivl om betydningen.

Derefter løser I de tilhørende opgaver.

ensomhed

Nogle ord rimer. Det er de ord der er forelskede i hinanden, det er vel logik. Hjerter er forelsket i smerte. Kage er forelsket i bage, fjante i tante og kusk i dusk. Men de mere uheldige typer, som for eksempel kartoffel, de tusser rundt og kan ikke rigtig finde sammen med nogen.

kagemand

En dame bagte sig en kagemand i ovnen, hun lavede den rigtig stor og flot, så flot, faktisk, at hun giftede sig med ham i stedet for at æde ham.

Lykkelige er de den dag i dag. Kun når han en sjælden gang sidder og krummer i sofaen, kan hun finde på at blotte tænderne og nævne at hun er lækkersulten.

OPGAVER TIL ENSOMHED OG KAGEMAND

Efter endt læsning - nærlæsning - svarer I på følgende:

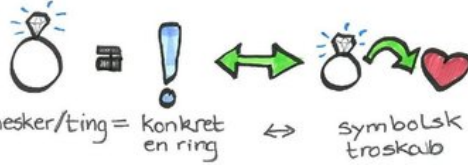
- Hvor lange er sætningerne? Tæl stavelserne (ja, i BEGGE tekster og i HELE teksten)
- Er sætningerne bygget op på samme måde med udsagnsled og grundled i samme rækkefølge? Eller er det varieret?
- Hvordan er rytmen?
- Er der rim?
- Bruges der sproglige virkemidler/billedsprog? (kig billedet herunder)

BILLEDSPROG

- gør sproget spændende

SYMBOLER

SAMMENLIGNING

Smuk som et stjernesud

REALPLAN + BILLEDPLAN

METAFOR

Torskedum = meget dum

PERSONIFICERING

abstrakt menneskelig egenskab

BESJÆLING

konkret menneskelig egenskab

SKRIV SELV

Nu er det din tur. Du skal skrive en kortprosa tekst.

Du skal trække:

- et rum
- en aktør
- en konflikt/et omdrejningspunkt

Når du har de tre dele - den episke kerne - skal du skrive din fortælling! Den skal være mellem 100-150 ord.

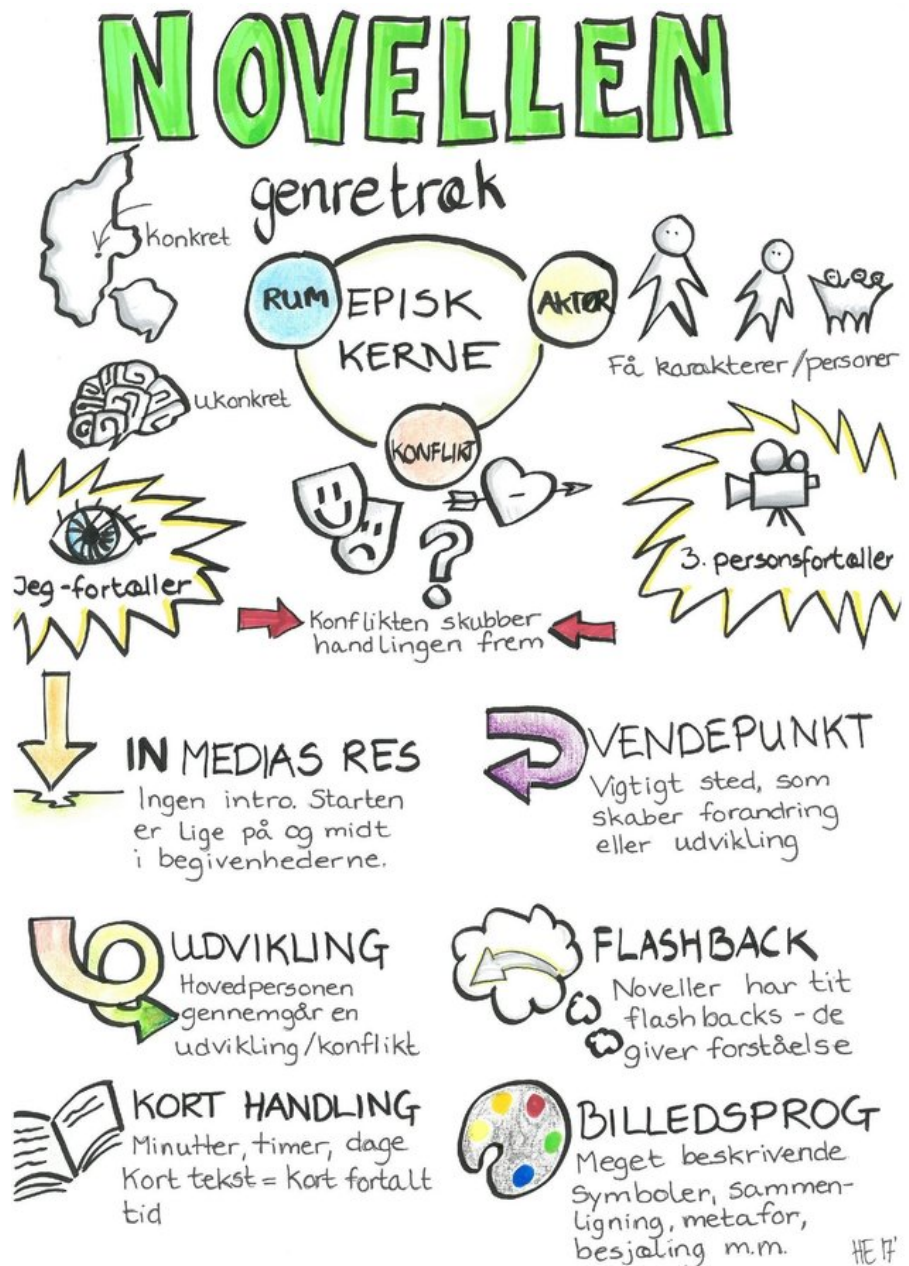
Du skal sætte den pænt op - altså titel, sidehoved og måske en lille illustration. Du skal dele den med mig, når du er færdig.

Få en makker til at læse korrektur - nogle gange er vi blinde for egne fejl.

KAPITEL 3

JEG BEGYNDTE SÅDAN SET BARE AT GÅ

TØSER KFA

Efter at have læst novellen skal du løse følgende opgaver:

1. Hvad er den episke kerne? Begrund dit svar (Aktøren er..., fordi ...)
2. Hvilke novelletræk kan du finde? Kig på plakaten oppe over.
3. Hvad betyder det at tøsesnakke?
4. Hvorfor vil Berit gerne tøsesnakke med Nina?
5. Hvorfor fortæller Nina Berit alle de ting?
6. Hvorfor går Berit?
7. Hvorfor bliver faren sur, da han kommer tilbage?

KAPITEL 4 BILLEDFORTÆLLING

GENREDEFINITION

En billedfortælling er en fortælling i billeder. Der KAN være tekst, men det er ikke en nødvendighed.

I det følgende skal vi arbejde med billedfortællinger med tekst. Tidligere har I læst en graphic novel - det er en billedfortælling med meget tekst og mange billeder.

Billedbøger har mange billeder og lidt tekst.

I skal lære tre nye begreber om forholdet mellem billede og tekst:

- **Symmetrisk:** Tekst og billede fortæller samme historie
- **Supplerende:** Tekst og billede bidrager med forskellige ting til en samlet historie
- **Kontrapunktisk:** Tekst og billede modsiger hinanden

Billedfortællinger - genrefilm

dansk.gyldendal.dk | Genrefilm: Billedfortællinger

Masser af online undervisningsforløb til danskundervisningen. Stort bibliotek med tekster til udskoling. Opgaver i dansktræning. Er tilskudsberettiget.

FORSTÅ GENREN

- Hvad ved du om billedfortællinger?
- Hvilke forskellige typer billedfortællinger kender du?
- Kan du komme i tanke om nogle billedfortællinger, der har gjort særligt indtryk på dig – fx nogen du har fået læst højt, da du var lille?
- Er der noget, der er lettere at beskrive ved hjælp af ord end ved hjælp af billeder?
- Er der noget, der er lettere at beskrive ved hjælp af billeder end med ord?
- Kan du komme i tanke om noget, som man ikke kan beskrive kun ved at bruge billeder?

HER
ER EN
KAGE

SYMMETRISK

LINES MOR
HAR LAVET
EN
OVERRASKELSE

SUPPLERENDE

LINE
ELSKER
BROCCOLI-KAGE

KONTRAPUNKTISK

BILLEDFORTÆLLINGER

FORHOLDET MELLEM TEKST OG BILLEDE

SYMMETRISK:

SUPPLERENDE:

KONTRAPUNKTISK:

FORHOLDET MELLEM BILLED OG TEKST

I skal nu skrive tre korte tekster til det samme billede. I skal skrive en symmetrisk, supplerende og en kontrapunktisk tekst.

BILLEDFORTÆLLINGER - forholdet mellem tekst og billede

SYMMETRISK

SUPPLERENDE

KONTRAPUNKTISK

FORHOLDET MELLEM BILLED OG TEKST 2

Introduktion til fortællere

Du skal se en video derhjemme. Du SKAL se videoen om fortællere (video 1). Du må meget gerne se de andre!

dansk.gyldendal.dk | 2. Parat

Masser af online undervisningsforløb til danskundervisningen. Stort bibliotek med tekster til udskolingen. Opgaver i danskræning. Er tilskudsberettiget.

PARADIS AF KFA

I skal nu læse en billedbog af Kim Fupz Aakeson.

Inden I går i gang, skal I undersøge ordene PARADIS og BEDEMAND. Hvordan forklarer I de ord?

Derefter følger I linket. Alle opgaverne skal laves.

I kan tage noter i DOCS.

dansk.gyldendal PARADIS AF KIM FUPZ

dansk.gyldendal.dk | 5. Paradis

Masser af online undervisningsforløb til danskundervisningen. Stort bibliotek med tekster til udskoling. Opgaver i dansktræning. Er tilskudsberettiget.

KAPITEL FÆRDIG

KAPITEL 5

SKRIV ET BLOGINDLÆG

SÅDAN ARBEJDER VI!

Ordbogen forklarer ordet blog med følgende:

side på internettet hvor en person fører en art dagbog der daglig opdateres med kommentarer og links til udvalgte emner

I skal læse to noveller af Kim Fupz Aakeson "Do you wanna know a secret?" og "Hemmeligheder". Novellerne skal være jeres afsæt (udgangspunkt/inspiration) til et blogindlæg om hemmeligheder.

Do you wanna know a secret?

Novelle af Kim Fupz Aakeson

KFA - Hemmeligheder

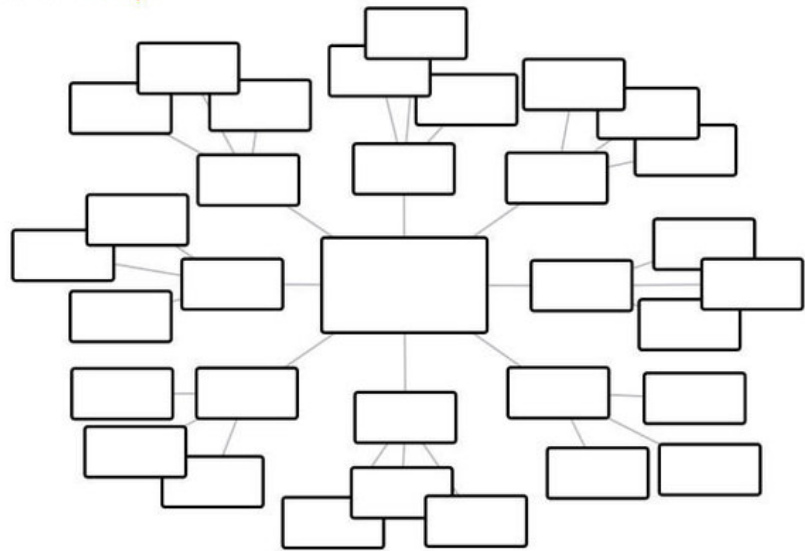
EFTER LÆSNING

Efter at have læst novellerne skal du svare på følgende - du SKAL altså udfylde alle fem spørgsmål for begge noveller:

1. Hvad er den episke kerne i novellen?
2. Hvor er vendepunktet/vendepunkterne?
3. Hvilken udvikling gennemgår hovedpersonerne?

4. Hvad er hemmeligheden?
5. Hvordan påvirker det aktørerne?

mindmap

INDLEDENDE SKRIVEØVELSE

I skal nu hver især lave et mindmap over hemmeligheder.

Jeres midte skal være "Hemmeligheder" - hvad kommer I til at tænke på? Hvad minder det jer om?

I må gerne bruge internettet.

ESSAY

KORT, AFRUNDET
PROSATEKST

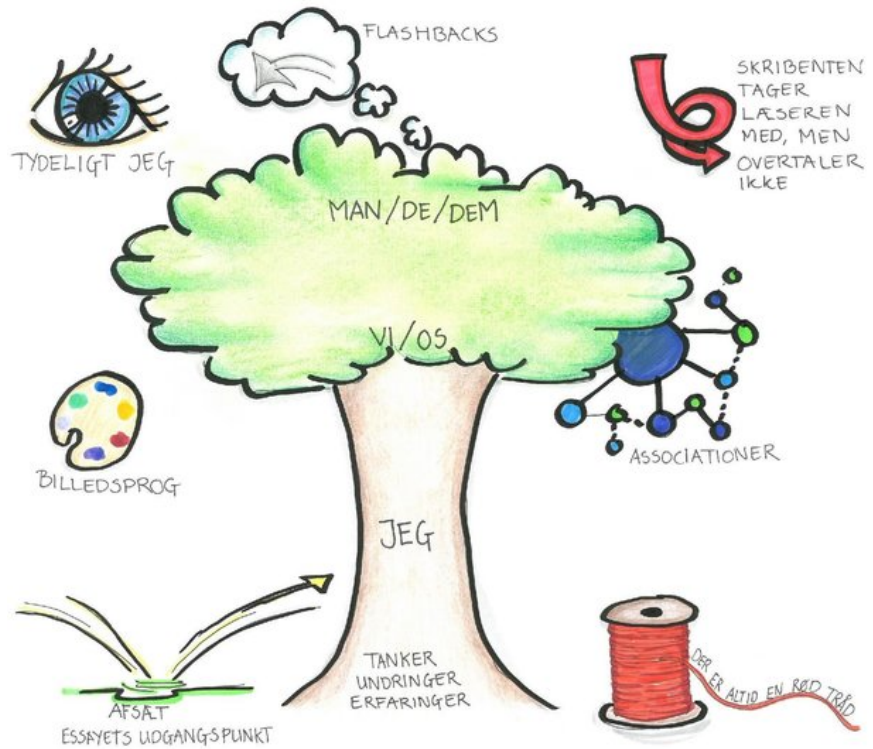
SNAKKENDE I SIN
FORM

PÅ OPDAGELSE
MED SKRIBENTEN

ÅBEN SLUTNING

TITEL PÅ BLOG

- En uddybende sætning om din blog

OVERSKRIFT

Den skal fænge! Og den skal passe til indholdet i teksten

DATO

TEKST

Der skal være en **rød tråd** mellem alle dine afsnit.

Tydeligt jeg—men inddrag også vi/os og man/dem/de

Beskrivende sprog—MASSER af tillægsord og billedsprog, fx *at holde på en saftig hemmelighed er som at holde på en prut* (sammenligning). *Man får svært ved at sidde stille, man kan ikke tænke på andet, og den presser for at komme ud med et brag!*

- ⇒ **1. afsnit:** Start med et af de fire typer af anslag. Anslaget skal handle om at have hemmeligheder. Er det noget, alle har?
- ⇒ **2. afsnit:** Hvornår er det okay at have hemmeligheder?
- ⇒ **3. afsnit:** Hvornår er det ikke okay at have hemmeligheder?
- ⇒ **4. afsnit:** Hvorfor er det så svært at holde på andres hemmeligheder?
- ⇒ **5. afsnit:** Kan du holde på en hemmelighed? Afslut med et spørgsmål til læseren

Du må gerne:

- søge på nettet omkring hemmeligheder. Husk kildehenvisninger, hvis du citerer.
- Tilføje relevante billeder—de skal centrerer i teksten
- Fortælle egne hemmeligheder og oplevelser, men husk en blog er offentlig—alle kan komme forbi.

INFOBOKS:

- Billede—og det skal være af dig selv!
- Hvem?
- Hvor?
- Hvorfor?
- Andet?

SKRIV SELV BLOG

Du skal nu skrive et blogindlæg.

En blog er en fin blanding mellem et essay (en tænketekst) og en dagbog. En blog er offentlig, så man skal hele tiden tænke over, hvor personlig man har lyst til at være.

Du skal skrive i jeg-fortæller.

Du skal skrive til jævnaldrende læsere.

Følg vejledningen på billedet ovenover.

Du skal skrive i word.

